Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2014

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

Ceol

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

ROINN A – CUMADÓIREACHT SÉISE (40 marc)

C	Tuairiscíní			Marc	
1	An Dá Shéis	**A**	• Tuiscint an-mhaith ar chruth séiseach agus leanúint an-mhaith den oscailt a thugtar. • Comhsheasmhach ó thaobh rithime de. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	17 – 20	**20 + 20**
		B	• Tuiscint mhaith ar chruth séiseach agus leanúint mhaith den oscailt a thugtar. • Comhsheasmhach ó thaobh rithime de. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	14 – 16	
		C	• Tuiscint réasúnta maith ar chruth séiseach agus leanúint réasúnta maith den oscailt a thugtar. • Comhsheasmhach ó thaobh rithime de i gcoitinne. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht i gcoitinne leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	11 – 13	
		D	• Tuiscint éigin ar ghléas agus ar chruth séiseach agus iarracht ar leanúint den oscailt a thugtar. • Neamhréireachtaí áirithe rithime. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht i gcoitinne leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	8 – 10	
		E	• Gan mórán tuisceana ar ghléas ná ar chruth séiseach agus gan aon iarracht ar leanúint den oscailt a thugtar. • Drochthuiscint ar mhíriú. • Comharthaí mothúcháin neamhoiriúnacha curtha isteach / comharthaí mothúcháin ar iarraidh • Uirlis neamhoiriúnach roghnaithe / gan aon uirlis roghnaithe	5 – 7	
		F	• Gan aon iarracht nó gan ach fíorbheagán iarrachta.	0 – 4	

C		**Tuairiscíní**	**Marc**	
2	**A**	• An rithim comhsheasmhach leis na focail in (a) agus (b). • Tuiscint an-mhaith ar chruth séiseach agus ar chóiriú focal, agus an rithim in (a) á úsáid. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach.	34 – 40	**40**
	B	• An rithim comhsheasmhach i gcoitinne leis na focail in (a) agus (b). • Tuiscint mhaith ar chruth séiseach agus ar chóiriú focal, agus an rithim in (a) á úsáid. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach.	28 – 33	
	C	• An rithim measartha comhsheasmhach leis na focail in (a) agus (b). • Tuiscint réasúnta maith ar ghléas, ar chruth séiseach agus ar chóiriú focal, agus an rithim in (a) á úsáid. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach.	22 – 27	
	D	• Neamhréireachtaí áirithe idir an rithim agus na focail in (a) agus (b) • Tuiscint éigin ar ghléas, ar chruth séiseach agus ar chóiriú focal, agus an rithim in (a) á úsáid • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht i gcoitinne leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach.	16 – 21	
	E	• Gan mórán tuisceana ar ghléas, ar chruth séiseach, ar rithim ná ar chóiriú focal. • Drochthuiscint ar mhíriú. • Comharthaí mothúcháin neamhoiriúnacha curtha isteach / comharthaí mothúcháin ar iarraidh	10 – 15	
	F	• Gan aon iarracht nó gan ach fíorbheagán iarrachta.	0 – 9	
	• *Ní bhronntar ach 12 mharc ar a mhéad mura bhfreagraítear ach cuid (a).* • *Nuair nach bhfuil freagra ar bith ag (a) agus gan iarracht ar bith ar chóiriú focal ag (b), bronn 0 marc don cheist.*			

C			Tuairiscíní	Marc	
3	An Dá Shéis	A	• Tuiscint an-mhaith ar chruth séiseach. • Coinnítear rithim agus stíl an damhsa. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	17 – 20	**20 + 20**
		B	• Tuiscint mhaith ar chruth séiseach. • Iarracht mhaith chun rithim agus stíl an damhsa a choinneáil • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht leis an tséis atá cumtha. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	14 – 16	
		C	• Tuiscint réasúnta maith ar ghléas agus ar chruth séiseach. • Rithim agus stíl an damhsa comhsheasmhach i gcoitinne. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht i gcoitinne leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	11 – 13	
		D	• Tuiscint éigin ar ghléas agus ar chruth séiseach. • Neamhréireachtaí áirithe rithime. • Críochnaíonn an tséis ar an tonach. • An míriú ag teacht i gcoitinne leis an tséis a cumadh. • Comharthaí mothúcháin oiriúnacha curtha isteach. • Uirlis oiriúnach roghnaithe.	8 – 10	
		E	• Gan mórán tuisceana ar ghléas, ar chruth séiseach ná ar rithim. • Drochthuiscint ar mhíriú. • Comharthaí mothúcháin neamhoiriúnacha curtha isteach / comharthaí mothúcháin ar iarraidh • Uirlis neamhoiriúnach roghnaithe / gan aon uirlis roghnaithe	5 – 7	
		F	• Gan aon iarracht nó gan ach fíorbheagán iarrachta.	0 – 4	

ROINN B – ARMÓIN (60 marc)

C	Gné	Tuairiscíní	Marc	Fo-iomlán	Iomlán
4	Greille	• 1 mharc in aghaidh gach nóta den chorda atá ceart	12	**12**	**60**
	Séis	• Suas le 2 mharc in aghaidh gach nóta mhaith séise má úsáidtear an rithim thugtha • 1 mharc in aghaidh gach nóta mhaith séise mura n-úsáidtear an rithim thugtha. • 1 mharc in aghaidh gach nóta den chorda atá ceart ach nach nóta maith séise é	2 × 12	**24**	
	Dord	• 2 mharc in aghaidh gach dordnóta mhaith má úsáidtear an rithim thugtha • 1 mharc in aghaidh gach dordnóta mhaith mura n-úsáidtear an rithim thugtha.	2 × 12	**24**	

C	Gné	Tuairiscíní	Marc	Fo-iomlán	Iomlán
5	Greille	• 1 mharc in aghaidh gach nóta den chorda atá ceart	12	**12**	**60**
	Cordaí	• Suas le 2 mharc in aghaidh gach corda mhaith dúnta. • 1 mharc in aghaidh gach corda a oireann ach nach corda maith dúnta é.	2 × 12	**24**	
	Dord	• 2 mharc in aghaidh gach dordnóta mhaith i ngach corda dúnta atá ceart • 1 mharc in aghaidh gach dordnóta mhaith má úsáidtear rithim atá mícheart • 1 mharc in aghaidh gach dordnóta i gcorda a oireann ach nach corda maith dúnta é.	2 × 12	**24**	

C	Gné	Tuairiscíní	Marc	Fo-iomlán	Iomlán
6	Greille	• 1 mharc in aghaidh gach nóta den chorda atá ceart	12	**12**	**60**
	Cordaí	• Suas le 2 mharc in aghaidh gach corda mhaith dúnta. • 1 mharc in aghaidh gach corda a oireann ach nach corda maith dúnta é.	2 × 12	**24**	
	Forshéis	• Suas le 2 mharc in aghaidh gach nóta mhaith forshéise • 1 mharc in aghaidh gach nóta mhaith forshéise má úsáidtear rithim atá mícheart • 1 mharc in aghaidh gach nóta forshéise nach mbaineann le corda maith dúnta.	2 × 12	**24**	

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
1	**Sliocht 1**		*Choinséartó don Phianó i Mórghléas A K488 le Mozart* *An chéad ghluaiseacht, na barraí 61 – 82*		**9**	**25**
		(i)	As an bhfoilsiú	2		
		(ii)	 1 mharc in aghaidh gach nóta séise atá ceart	4		
		(iii)	An fhine téaduirlisí	3		
	Sliocht 2		*An chéad ghluaiseacht, na barraí 98 – 114*		**6**	
		(i)	An tséis agus an tionlacan	2		
		(ii)	Sna barraí 9-16: Tá níos mó uirlisí á seinm; cuirtear na téaduirlisí leis an gceol; cuirtear na gaothuirlisí leis; seinntear an tséis ar na (1ú) veidhlíní / an mbasún/ an bhfliúit/ an gcláirnéid); ní sheinntear an tséis ar an bpianó; tá an tséis níos airde / airde na séise (ochtach) níos airde; seinntear an tionlacan ar na téaduirlisí anois. Suas le 2 mharc as difríocht amháin a shainaithint i gceart	2		
		(iii)	Dúnadh foirfe (lándúnadh)	2		
	Sliocht 3		*An chéad ghluaiseacht, na barraí 170 – 189*		**10**	
		(i)	Aithris Seinntear an tséis ar uirlis amháin (an chláirnéid) agus déantar aithris uirthi / cóipeáiltear í ar uirlis eile (an fhliúit); Tá an tséis ag forluí uirthi féin Cosúil le rothlam = 1 Suas le 2 mharc as aon fhreagra bailí. Ráiteas a bhfuil cuid de ceart = 1	2 2		
		(ii)	Leathchamáin reatha	2		
		(iii)	An t-athfhoilsiú / an roinn deiridh Ag an / gar don deireadh = 1 Sliocht casta don t-aonréadach, a chloistear de ghnáth i ndeireadh na chéad ghluaiseachta; is minic a dhéantar é a thobchumadh chun tallann an tseinnteora a léiriú; Suas le 2 mharc as aon chur síos bailí.	2 2		

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
2			*When I'm Sixty-four le John Lennon agus Paul McCartney* *Na barraí 1 - 38*		**10**	**10**
		(i)	Séis thríchordach; séis chrómatach; rithim shioncóipithe; rithim phoncaithe (phreabach); cantar mar aonréad; Paul McCartney á canadh;	2		
		(ii)	Líne 2 Bloc-chordaí	1 1		
		(iii)		2		
		(iv)	In armóin	2		
		(v)	Ainm an amhráin Cur síos ar stíl an amhráin (ainmnithe): **Sergeant Pepper**: stíl phop-rac / rac / chlasaiceach **She's Leaving Home**: stíl chlasaiceach / bhailéadach **When I'm Sixty-four**: stíl shnagcheoil / na hallaí ceoil / ragcheoil; Cónascadh / 'Comhleá' de phopcheol agus de cheann de na stíleanna sin = 2 Cónascadh / 'Comhleá' = 0 Pop = 0 Gan amhrán ainmnithe ach an cur síos ag teacht go soiléir le ceann de na 3 amhrán = 1	- 2		

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
3			*Symphonie Fantastique le Berlioz* *An dara gluaiseacht, na barraí 38 – 69*		10	10
		(i)	An fhine téaduirlisí	2		
		(ii)	Éiríonn sé beagáinín níos moille; tá *rall* ar siúl; Freagra a bhfuil cuid de ceart = 1 (e.g. éiríonn sé níos moille agus ansin éiríonn sé níos tapúla)	2		
		(iii)	Scála suas	2		
		(iv)	I stíl válsa Tagairt ar bith d'am tríbhuilleach; tagairt ar bith do ghné na tuairisce ag an bpointe seo sa ghluaiseacht; Glac le ham a trí a ceathair = 1 Tionlacan tipiciúil válsa / tagairt cheart don tionlacan = 1 Tá fuaim válsa/damhsa air = 0	1 1		
		(v)	Leannán smaoinimh (smaoineamh seasta). An t-ainm a thug Berlioz ar an téama a chuireann a ghrá geal in iúl. Leannán smaoinimh = 1 + cur síos = 2 Suas le 2 mharc as aon chur síos bailí.	2		

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
4			*Seachanges with Danse Macabre le Raymond Deane* *Na barraí 93 – 118*		10	10
		(i)	Marimba In aithris	2 2		
		(ii)	Guíoró	1		
		(iii)	Dies Irae	1		
		(iv)	Grúpa nótaí le hais a céile a sheinntear ag an am céanna (ar an bpianó de ghnáth) Grúpa nótaí a sheinntear le chéile = 1 Ar nós corda ach é sórt ait/díshondach/in achrann leis féin =1	2		
		(v)	Cur síos ar aon cheann de na teicníochtaí **Canóin:** dianaithris i gceann achair agus idirchéime áirithe. Dianaithris = 2 Aithris = 1 Aithris i gceann achair = 2 **Dealú**: fágtar nóta ar lár as an mír gach uair a sheinntear í; cosúil le díscaoileadh **Méadú**: am-luach na nótaí i dtéama a dhúbailt (nó a fhadú). Am-luachanna níos faide / níos mó = 2 Na nótaí a dhéanamh níos faide = 2 Na nótaí a shíniú = 1 Luach na nótaí a shíniú = 2	2		

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
5	Sliocht 1	(i)	Sean-nós/ Sean-stíl / (stíl) amhránaíochta de réigiún ar leith; Stil thraidisiúnta Ghaelach = 2 Stíl thraidisiúnta amhránaíochta = 1 Stíl ornáideach amhránaíochta gan tionlacan; sean-stíl Suas le 2 mharc as aon chur síos bailí. Amhránaíocht gan tionlacan / amhránaíocht ornáideach = 1	2 2	8	25
		(ii)	Aon dá ghné chearta mar a chloistear sa sliocht iad: Amhránaíocht aonair / gan tionlacan; ornáidiú; saor-rithim; ton srónach; Canta i nGaeilge = 0	2 + 2		
	Sliocht 2	(i)	Ríl Port	2 2	8	
		(ii)	Barra ceart amháin as ceann amháin de na damhsaí a bhfuil tic leo in (i) *Caithfidh* ceangal a bheith déanta idir an rithim agus ceann de na damhsaí a bhfuil tic leo in (i).	2		
		(iii)	Grúpa traidisiúnta **nó** Banna céilí **Grúpa traidisiúnta**: uirlisí traidisiúnta, e.g. fidil, fliúit, le cloisteáil; ag seinm in aoncheol *nó* **Banna céilí**: cordaí á seinm ar an bpianó / méarchlár (réthionlacan); foinn damhsa á seinm	1 1		
	Sliocht 3	(i)	cnámha; giotár; pianó;	1+1+1	9	
		(ii)	Ornáidiú; seachtach maol ; fonn damhsa / ríl; cnámha le cloisteáil; tá buille maith leis an gceol; tagairt don fhoirm; Aon chúis bhailí	2 1		
		(iii)	Giotár le cloisteáil; tionlacan/cordaí; pianó; mothú snagcheoil ar an gceol; armónach (glac le consairtín/cairdín); mothú Cajun ar an gceol; sioncóipiú; intreoir sa cheol; cóiriú; Aon chúis bhailí	2 1		

C	Roinn	Cuid	Freagra	Marc	Fo-iom.	Iom.
6	Sliocht 1	(i)	8 Éiríonn an ceol níos ísle	2 1	6	20
		(ii)	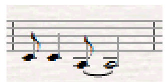	2		
		(iii)	Rithim shioncóipithe; sleamhnáin snagcheoil le cloisteáil; lúbanna gutha; seachtráin; nótaí snagcheoil /maola; sreangdhruma le cloisteáil; cosúil le ragcheol / pianó *honky-tonk* Uirlisí tipiciúla snagcheoil le cloisteáil = 0; má ainmnítear uirlis(í) = 1	1		
	Sliocht 2	(i)	3	2	**6**	
		(ii)	Cosúil lena chéile	1		
		(iii)	An chláirseach / an chruit	1		
		(iv)	Seinntear / cantar go ciúin é; cantar mar aonréad é; tionlacan bog (cordúil) ar an bpianó ag an dtús; an dinimic bog i gcónaí; an tionlacan bog i gcónaí; méadar bog tríbhuilleach 'portach' sa cheol; tá an rithim séimh – níl sí poncaithe ná sioncóipithe; séis shnítheach = 2; tagairt do ghuthanna taca/guthanna mná ag déanamh macalla ag an deireadh (ag éirí níos boige) = 2 Aislingeach = 1 + cur síos = 2 Athdhéanamh sa tséis = 1 + forbairt = 2 Aon fhreagra bailí a léiríonn mothú suaimhneach.	2		
	Sciocht 3	(i)	An pianó; Cordaí briste	1 + 1	**8**	
		(ii)	Teanór	1		
		(iii)	De réir céime	1		
		(iv)	*And you'll never walk alone, you'll* *never* *walk alone*	2		
		(v)	Cór/Guthanna taca/níos mó guthanna le cloisteáil; foireann drumaí le cloisteáil anois; buaicphointe mór ag an deireadh leis na prásuirlisí; tá ré fuaime na nótaí níos faide i line 10; Úsáid na cruite (sna barraí deiridh; tá sé níos glóraí / drámata; níos mó uirlisí ann; an uigeacht níos saibhre; Moillíonn an ceol beagáinín; Sainaithint cheart ar bith.	2		

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán